

Література

1. Лазоришинець В. В. Вища медична та фармацевтична освіта України на сучасному етапі / В. В. Лазоришинець, М. В. Банчук, О. П. Волосовець [та ін.] // Матеріали III Всеукраїнської фармацевтичної конференції.
2. Полчанова Г. С. Орієнтовна модель сучасного пацієнта: медикопсихологічний аспект / Г. С. Полчанова // Всеукраїнська науковопрактична конференція «Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи», Житомир, 23 листопада 2012 р. / за ред. В. Й. Шатило. – Житомир, 2012 – С. 245–251.
3. Медична освіта в світі та в Україні: Додипломна освіта, післядипломна освіта, безперервний професійний розвиток : [навч. посіб. для викладачів, магістрів, аспірантів, студентів] / Ю. В. Поляченко, В. Г. Передерій, А. П. Волосовець [та ін.]. – К. : Книга плюс, 2005. – 384 с.
4. Максименко С. Д. Педагогіка вищого медичного образования : учебник / С. Д. Максименко. М. М. Филоненко. – К. : Центр учебной литературы, 2014. – 288 с.

БАЗОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНЦЕПЦІЯ ЇХ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ В МЕДИЧНИХ ВНЗ УКРАЇНИ

Юдіна К.Є.

Українська медична стоматологічна академія

Вивчення теоретико-методологічних основ становлення професійної компетентності майбутніх стоматологів під час їх підготовки у вищих медичних навчальних закладах України належить до значущих проблем, без врегулювання якої неможливо налагодити навчально-виховний процес в нинішніх обставинах. Це породжене впливом ряду аспектів, перш за все, потребою перетворення вітчизняної системи освіти та наближення її до міжнародних стандартів. Втім це потребує вирішення низки завдань; особливо, ефективність вирішення вищевказаної проблеми обумовлюється від якості теоретичних і методологічних основ, визначення концепції і тактики її виконання. Відповідно до цього, виникає доцільність розробки концепції формування базової компетентності майбутніх стоматологів, як системи поглядів, що характеризує певний спосіб пояснення та розгляду явищ, що передбачає провідну ідею даного дослідження і його головні положення.

Базові компетентності студентів-стоматологів – це структурно класифіковані комплекси здатностей майбутніх стоматологів застосовувати знання, уміння і навички якості особистості, які служать певною стандартизованою основою для відображення специфіки й забезпечення якості виконання професійних завдань стоматологів і орієнтують на освіту протягом життя.

Відповідно до класифікації базових компетентностей запропонованих Н. Бібік, О. Благий, М. Василенко, Л. Ващенко, А. Вовканич, М. Гриськовою, М. Дутчак, О. Ждановою, О. Локшина, О. Марченко, С. Новописьменним, О. Овчарук, С. Страшко, Л. Суценко та ін.. виділяють: дослідницько-аналітичні, технологічні, організаційні, управлінські, інформаційно-комунікаційні та здоров'язбережувальні компетентності.

Згідно результатів дослідження фундаментальних (базових) компетентностей особистості ХХІ ст., які у своєму звіті за 2017 рік подає відома

у професійних колах Association for Talent Development (ATD, USA), можна визначити наступні базові компетентності особистості як:

- ✓ Бізнес навички (демонструє розуміння бізнесу, важливості забезпечення його результатів і наслідків);
- ✓ Глобальне мислення (ефективна співпраця без: кордонів, культурного розмаїття, вікових відмінностей);
- ✓ Галузеві знання (підтримка знань із відповідних галузей і сегментів);
- ✓ Міжособистісна взаємодія (взаємодія з іншими людьми для налагодження впливу і довіри);
- ✓ Особисті навички (навички, що демонструють адаптивність і бажання постійного навчання);
- ✓ Технологічна обізнаність (навички, що демонструють обізнаність і знання існуючих та перспективних технологій).

При становленні базової компетентності майбутніх стоматологів у процесі їх підготовки в медичних університетах України потрібно орієнтуватися на загальні концептуальні підходи до становлення особистості. Теоретичну першооснову даної концепції склали наступні підходи:

- системний підхід
- особистісний підхід
- діяльнісний підхід
- аксіологічний підхід
- компетентнісний підхід.

На основі цього можна виділити основу концепції досліджень:

- вивчення і дослідження становлення базової компетентності майбутніх стоматологів у процесі навчання у ВНЗ України як гармонійної структури, перерозподіл її структурних і функціональних елементів, виявлення інтеграційних взаємозв'язків між індивідуальними елементами, а також з'ясувати зовнішні і внутрішні основні аспекти та ін.
- вивчення своєрідних властивостей особистісних якостей викладачів, як суб'єктів гармонійного педагогічного процесу, вивчити взаємозв'язки та обставини результативності навчально – виховних взаємодій; реалізувати вивчення особистісних якостей студентів, як суб'єктів процесу навчання і професійного формування, вивчити обставини і аспекти, які спричиняють процес становлення їх базової компетентності як стоматологів і т. д.
- вивчення професійної компетентності з позицій надання високоякісного освітнього процесу для формування добродійних умов становлення базової компетентності майбутніх професійних стоматологів, а саме: становлення в процесі як навчальної, так і практичної діяльності мотивів, завдань високопрофесійної діяльності, кваліфіковано важливих якостей їх особистості, становлення елементів високопрофесійної самосвідомості і конкурентоспроможності тощо.
- вивчення як особистісних, особливо, моральних цінностей студентів, які зумовлюють їх діяльність і взаємовідносини в щоденних ситуаціях, які зумовлюють вчинки в неординарних проявах, особливо, характеризують суспільну діяльність студентів; так і процес становлення цінностей їх потенційної професійної діяльності за обраною спеціальністю.

- вивчення особистісних компонентів процесу професіоналізації, становлення активної, успішної високопрофесійної позиції; здатності вирішувати існуючі труднощі, що з'являються в процесі професійної діяльності, а також автономно проводити дослідження, вишукувати перспективи вирішення нетипових проблем; рішучості до поступового професійного росту, орієнтованості на подальше професійне зростання, формування кар'єри, що передбачає подальше навчання, самовдосконалення і саморозвиток.

Література

1. Овчарук О.В. Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти / О.В. Овчарук // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. – К. : "К.І.С.", 2004. – 112 с.
2. Психофізіологічний аспект дослідження пам'яті як показника успішності навчання студентів вищих навчальних закладів / К.Є. Юдіна // Zbornik prispevkov z medzinárodná vedecko-praktická konferencia «Inovačné výskum v oblasti sociológie, psychológie a politológie», 10–11 marec 2017, Sládkovičovo, Slovak Republic, Fakulta verejnej politiky a verejnej spravy, Vysoka skola Danubius, 2017 – С. 166 – 169.
3. Формування професійних компетенцій студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів як компонент якості освіти / К. Є. Юдіна, І. В. Міщенко, М. Ю. Жукова [та ін.] // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 22 березня 2018 р. – Полтава, 2018. – С. 258–259.